

Sygn. akt I UK 347/17

POSTANOWIENIE

Dnia 16 listopada 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Gonera

w sprawie z odwołania T. W.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Częstochowie
z udziałem zainteresowanej F.
o podleganie ubezpieczeniom społecznym,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 16 listopada 2022 r.,
w związku ze skargą kasacyjną ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego
w Katowicach z dnia 7 lutego 2017 r., sygn. akt III AUa 474/16,

umarza postępowanie kasacyjne.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 8 listopada 2017 r. Sąd Najwyższy zawiesił postępowanie kasacyjne na podstawie art. 174 § 1 pkt 1 k.p.c. ze względu na śmierć strony – ubezpieczonego T. W., który wniósł skargę kasacyjną w sprawie o podleganie przez niego ubezpieczeniom społecznym z tytułu zatrudnienia u płatnika składek B.Ł. prowadzącej działalność pod nazwą F.. Ubezpieczony zmarł 25 września 2017 r., o czym powiadomił Sąd Najwyższy jego pełnomocnik procesowy.

Odpis postanowienia Sądu Najwyższego o zawieszeniu postępowania został doręczony pełnomocnikowi procesowemu zmarłego ubezpieczonego oraz pełnomocnikowi procesowemu organu rentowego (ZUS Oddział w Częstochowie) i zainteresowanej (płatnikowi składek).

Od chwili zawieszenia postępowania kasacyjnego do Sądu Najwyższego nie wpłynął wniosek o jego podjęcie ani nie zgłosili się następcy prawni zmarłego ubezpieczonego, legitymujący się postanowieniem sądu w sprawie o stwierdzenie nabycia spadku lub innym dokumentem potwierdzającym dziedziczenie i wykazującym następstwo prawne.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 174 § 1 pkt 1 k.p.c., sąd zawiesza postępowanie z urzędu w razie śmierci strony. Zawieszenie postępowania jest obligatoryjne i następuje do czasu zgłoszenia się lub wskazania następców prawnych zmarłego. Zgodnie bowiem z art. 180 § 1 pkt 1 k.p.c. sąd postanowi podjąć postępowanie z urzędu, gdy ustanie przyczyna zawieszenia, w szczególności – gdy przyczyną zawieszenia była śmierć strony – z chwilą zgłoszenia się lub wskazania następców prawnych zmarłego albo z chwilą ustanowienia we właściwej drodze kuratora spadku. W przypadku śmierci strony na etapie postępowania kasacyjnego – poza tokiem instancji, po zaskarżeniu skargą kasacyjną prawomocnego wyroku sądu drugiej instancji – zawieszeniu podlega jedynie postępowanie kasacyjne. Taką treść ma postanowienie Sądu Najwyższego z 8 listopada 2017 r.

W rozpoznawanej sprawie nie zostali wskazani (na przykład przez organ rentowy) następcy prawni zmarłego ubezpieczonego T. W. ani nie zgłosili się sami do Sądu Najwyższego, wykazując, że są następcami prawnymi zmarłego. Sąd Najwyższy nie został również powiadomiony o ustanowieniu kuratora spadku.

Istniały w związku z tym podstawy do umorzenia postępowania kasacyjnego na podstawie art. 182 § 1 pkt 5 k.p.c., zgodnie z którym sąd umarza postępowanie zawieszone z powodu śmierci strony po upływie pięciu lat od daty postanowienia o zawieszeniu postępowania z tej przyczyny.

Wobec upływu ponad pięciu lat od daty wydania przez Sąd Najwyższy postanowienia o zawieszeniu postępowania z powodu śmierci ubezpieczonego, należało umorzyć postępowanie kasacyjne na podstawie art. 182 § 1 pkt 5 i § 3 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c. i art. 391 § 1 k.p.c. Umorzenie postępowania z przyczyn wskazanych w art. 182 § 1 k.p.c. może nastąpić – w przypadku śmierci

strony – także w postępowaniu przed Sądem Najwyższym, w szczególności w postępowaniu kasacyjnym (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 26 października 2007 r., IV CKN 1276/00, LEX nr 1482422; z 12 lutego 2015 r., II CSK 495/09, niepubl.).

Umorzenie postępowania kasacyjnego w rozpoznawanej sprawie oznacza, że ostatecznie prawomocny stał się w stosunku do następców prawnych zmarłego ubezpieczonego T. W. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 7 lutego 2017 r., III AUa 474/16 (art. 182 § 3 k.p.c. w związku z art. z art. 398²¹ k.p.c. i art. 391 § 1 k.p.c.).